
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

דיוקן האמן כאיש צעיר: גולדברג, עמיחי ורביקוביץ - 17998

תאריך עדכון אחרון 15-09-2021

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: מוסמך

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: ספרות עברית

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 2022

סמסטר: סמסטר א'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): גדעון טיקוצקי

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: giddon.ticotsky@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

תאור כללי של הקורס:

מי הייתה הנערה לאה גולדברג, שנים לפני שזכתה לפרסום ולהכרה? ויהודה עמיחי, ודליה רביקוביץ? בקורס זה נתבונן על השלושה כאנשים צעירים העומדים בצומת דרכים, בוחרים בדרך מסוימת ומוותרים על אפשרויות אמנותיות אחרות; נבחן את ה"ביוגרפיה ליטררית" שלהם (מה קראו, ממי הושפעו), איזו תעודת זהות בחרו להציג בפני קוראיהם ומבקריהם ואילו זהויות תרבותיות העדיפו להצניע. ובעיקר, ננסה להבין כיצד מצאו את קולם הייחודי והפכו ליוצרים הנודעים שהם כיום. ההיכרות עם שלושת היוצרים באור חדש תסייע לנו גם ללמוד על התגבשות הקאנון ועל הנורמות של קהילת הספרות העברית בת הזמן.

מטרות הקורס:

להבין תהליכים של היווצרות קאנון בד בבד עם עיצוב "שם המחבר"; להכיר את פעולתם של יוצרים בתוך "הרפובליקה הספרותית" ואת תרומתם לחידוש פניה, תוך הבנת סד אילוציהם (האידיאולוגיים, האסתטיים וכיו"ב).

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

להתחקות אחר צמתים בעיצוב קאנון;
להבין תהליכים של עיצוב "שם המחבר";
להכיר את זירת הספרות העברית בשני הגלים המודרניסטיים שלה - בשנות השלושים ובשנות החמישים והשישים של המאה העשרים.

דרישות נוכחות (%) :

90

שיטת ההוראה בקורס: מפגשים פרונטליים ודיון בכיתה

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

* מבוא

* לאה גולדברג: "השנים המעצבות"

* יהודה עמיחי והתרבות הגרמנית

* יהודה עמיחי - בין דורות ספרותיים

* דליה רביקוביץ - "השנים המעצבות"

* סיכום

חומר חובה לקריאה:

יבחר מתוך החומר שלהלן, פירוט מדויק יימסר בתחילת הסמסטר.

חומר לקריאה נוספת:

יצירות (ספרות ראשונית)

- * לאה גולדברג, 'שירים', עורך: טוביה ריבנר, ספרית פועלים, 1973 ואילך, שלושה כרכים.
- * -----, 'מכתבים מנסיעה מדומה', ספרית פועלים, 2007 [1937].
- * -----, 'כל הסיפורים', עורכים: גדעון טיקוצקי וחמוטל בר-יוסף, ספרית פועלים, 2009.
- * -----, 'אבדות: רומן גנוז', עורך: גדעון טיקוצקי, ספרית פועלים, 2011.
- * -----, 'יומן ספרותי: מבחר רשימות עיתונות', בחרו, ערכו והוסיפו הערות: גדעון טיקוצקי וחמוטל בר-יוסף, כרך ראשון: 1928-1941, ספרית פועלים, 2016.
- * יהודה עמיחי, 'שירי יהודה עמיחי', שוקן, 2002, חמישה כרכים.
- * -----, 'שבעה שירים שהתגלו בתיק הצנזורה של העיתון 'דבר'', איתרה והביאה לדפוס: רחל סטפק, 'הארץ', 'תרבות וספרות', כ"ט באלול תשע"ד, 24.9.2014, עמ' 1.
- * דליה רביקוביץ, 'כל השירים', עורכים: גדעון טיקוצקי ועוזי שביט, הקיבוץ המאוחד, 2010.
- * -----, 'השירים הגנוזים', עורך: גדעון טיקוצקי, הקיבוץ המאוחד, 2016.
- * -----, 'הזהב ותפוחי האדמה: רשימות ומאמרים', עורך: גדעון טיקוצקי, הקיבוץ המאוחד, 2018.

ספרות משנית

- * חמוטל בר-יוסף, 'לאה גולדברג', מרכז זלמן שזר, 2012.
- * נילי רחל שרף גולד, 'להגעגועים סגורים בי: יהודה עמיחי - צמיחתו של משורר', מנגד, 2018.
- * -----, "חייו הכתובים של יהודה עמיחי כאיש צעיר", בתוך: 'הספרות העברית כגיבורת תרבות: ספר כנס לכבוד פרופ' ניצה בן-דב', עורך: אור שרף, שוקן, 2021, עמ' 196-206.
- * מיכאל גלזמן, 'שירת נשים במודרניזם: לקראת היסטוריוגרפיה פמיניסטית', בתוך: 'אדרת לבנימין: ספר היובל לבנימין הרשב', הוצאת המכון הישראלי לפואטיקה וסמיוטיקה ע"ש פורטר והקיבוץ המאוחד, 2001, כרך ב, עמ' 118-150.
- * -----, 'שירת הטבעיים: המלנכוליה של הריבונות בשירה העברית בשירת שנות החמישים והשישים', הוצאת הספרים של אוניברסיטת חיפה וידיעות אחרונות - ספרי חמד, סדרת ספרי פרס בהט, 2018.
- * נורית גרץ, 'ספרות ואידיאולוגיה בארץ ישראל בשנות השלושים', מקראה וספר קורס, האוניברסיטה הפתוחה, 1988.
- * גדעון טיקוצקי, "בעוזבי את חיי, קראתי בו, וטוב לי": יהודה עמיחי הצעיר כותב ללאה גולדברג, 'אות', גיליון 1, סתיו 2010, עמ' 215-226.
- * -----, 'דליה רביקוביץ - בחיים ובספרות', הוצאת הספרים של אוניברסיטת חיפה וידיעות אחרונות - ספרי חמד, סדרת ספרי פרס בהט, 2016.
- * חמוטל צמיר, 'בשם הנוף: לאומיות, סובייקטיביות ומגדר בשירת שנות החמישים והשישים', עריכה מדעית: אורלי לובין, עורך הסדרה: יגאל שוורץ, סדרת "מסה קריטית", מרכז "הקשרים" וכתר, 2006.
- * חמוטל צמיר ותמר ס' הס (עורכות), 'כתמי אור: חמישים שנות ביקורת ומחקר על יצירתה של דליה רביקוביץ', הקיבוץ המאוחד, 2010.
- * חיה שחם, "משוררת בקהל משוררים: על התקבלות שירתן של לאה גולדברג ודליה רביקוביץ על ידי ביקורת זמן", בתוך: 'סדן: מחקרים בספרות עברית', כרך ב, אוניברסיטת תל אביב, 1996, עמ' 203-240.
- * Seán Burke, 'The Death and Return of the Author: Criticism and Subjectivity in Barthes, Foucault and Derrida', Edinburgh: Edinburgh University Press, 1992.
- * Svetlana Boym, 'Death in Quotation Marks: Cultural Myths of the Modern Poet', Harvard Studies in Comparative Literature, Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press, 1991.
- * Michael Gluzman, 'The Politics of Canonicity: Lines of Resistance in Modernist Hebrew Poetry', Stanford University Press, 2003.

* Chana Kronfeld, 'The Full Severity of Compassion: The Poetry of Yehuda Amichai',
Stanford, California : Stanford University Press, 2016

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 0 %
הרצאה 0 %
השתתפות 15 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 15 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 70 %
בחינת בית

מידע נוסף / הערות: